

OBEČNÉ ZÁSADY PRO ZMĚNY VE STUDIU PSYCHOLOGIE na FFUK Praha (Zásady byly vypracovány komisí pro studijní plán oboru psychologie, byly postupně projednány na vedení katedry psychologie, v odděleních této katedry, a dne 19.1.1990 na plénu učitelů i studentů oboru psychologie)

1. Navrhované změny ve způsobu studia psychologie směřují k lepší přípravě odborných psychologů pro plnění jejich humánního poslání ve společnosti. K tomu účelu je nezbytné prohloubit teoretickou i praktickou přípravu a odstranit nebo aspoň zmírnit ty momenty ve studiu, které se ukázaly jako brzdící.

2. Vyučování psychologii bude realizováno v duchu vědeckého poznání a v souladu se zásadami vlastenectví, demokracie a humanity, jak to ukládá všem formám vzdělávání nové znění čl. 16 naší Ústavy.

3. Důležitou překážkou, která brzdí hlubší osvojování vědeckých poznatků a metod, rozvíjení psychologického myšlení, kreativity a samostatnosti studentů, je učební plán s nepřiměřeným rozsahem povinného vyučování, direktivního řízení a byrokratické formy kontroly plnění studijních povinností. (Podstatné bylo nepříznivé působení podmínek v oblasti obsahové, ideologické, kádrové, v zajišťování zahraniční literatury, styku s praxí atd. - naše komise však nemůže meritorně analyzovat tuto komplexní problematiku.)

4. Nový učební plán by měl zajistit studentům dobré podmínky k osvojení teoretických i praktických základů pro jejich budoucí odbornou práci v praxi i východiskem pro jejich účast na rozvíjení psychologických disciplin, při tom však bude počítat s podstatně menším rozsahem vyučování než dosavadní plány. Tím vytvoří prostor pro průběžné samostatné studium a pro další formy odborného vývoje. Způsob práce ve cvičeních, seminářích i přednáškách povede k nezbytnosti průběžného samostatného studia.

5. Učební plán zahrnuje základní předměty (přípravu ící ke zkouškám povinným pro všechny studenty) a výběrové předměty,

jimiž se jednak doplňují a prohlubují předměty základní, jednak se realizuje individualizovaná příprava studentů pro různé oblasti praktických aplikací.

6. Na místo dřívějšího společného základu se zavádějí - v podstatně menším rozsahu - výběrové společenskovední předměty.

7. Každý absolvent je připraven (základními předměty i praxemi) pro všechny hlavní aplikační oblasti psychologie (psychologie klinická, pedagogická, sociální, práce). Některou oblast si v průběhu studia volí k prohloubení studiu. V části studia, zaměřené k přípravě pro praxi, klade se důraz nejen na prohlubování odborných vědomostí, ale zejména na utváření dovedností potřebných k výkonu povolání v příslušné oblasti praxe a na etické aspekty práce psychologů.

8. Prezence při vyučování se nekontroluje. Kontrola plnění studijních povinností je zajišťována zkouškami a zápočty. Doporučujeme mimo jiné zavést písemnou část zkoušky a bodové hodnocení. Podstatnou úlohu v hodnocení studentova výkonu má kvalita jeho práce v seminářích, cvičeních, praxích, samostatných písemných pracích. Způsob zkoušení bude přizpůsoben zvláštnostem jednotlivých předmětů.

9. Doporučujeme, aby výuka příbuzných předmětů byla organizována v blocích, tj. ve větších tématických celcích. Může to podpořit syntetizování učiva a také přispět ke zvýšení pružnosti, individualizaci studia a skládání zkoušek. Zavedení bloků neznamená vytvoření souborných zkoušek, které jsou mechanickým spojením několika dílčích zkoušek do jediného dne; student má možnost být vyzkoušen z organické části bloku hned po jejím probrání, získané body se postupně sčítají do souhrnného hodnocení za celý blok.

10. Jednooborové studium psychologie je pětileté. Je to zdůvodněno rozsahem vědeckých poznatků a metod i náročností praktických aplikací, zkušenostmi ze studia u nás i v zahraničí. Omezení studia na 4 roky podstatně narušilo teoretickou a zejména praktickou přípravu, vyvolalo obtíže při uznávání diplomu

v zahraničí. Připomínáme, že již v roce 1988/89 při posuzování délky studia dotázaný Ústav pro rozvoj VŠ vyslovil souhlas s pětiletým studiem psychologie s přihlédnutím k ekonomickému aspektu.

11. Navrhovaný způsob studia předpokládá vytvoření, popř. překlad a vydání nových učebnic a skript, zajištění knihovny a studovny, řádné dlouhodobé zajištění pracovišť (obdobných klinikám) pro stáže a praxe, podstatné změny v přijímacím řízení aj. Bude nutno vytvořit komise k projednání těchto otázek.

12. Základní plánovací jednotkou by měl být školní rok, nikoli semestr. Index a zkušková zpráva by se odevzdávala studijnímu oddělení na konci školního roku s tím, že student může složit zkoušky kdykoli během příslušného roku. Na základě doporučení katedry v odůvodněných případech má student možnost složit zkoušky i po tomto období, až do SZZK. Otázka stipendií se tímto opatřením nekomplikuje, stipendium se i nadále vypočítává za celý rok, navíc se snižují nároky na administrativní práci děkanátu.

13. Na začátku výuky každého předmětu vyučující předkládá přehled požadavků ke zkoušce a k zápočtu, seznam literatury a časové rozvržení témat přednášek a seminářů.

14. Doporučujeme, aby výuka základních předmětů byla organizována tak, aby si student mohl vybrat, zda bude kurs absolvovat u toho či onoho učitele.

15. Přednášející budou hodnoceni studenty v polovině a na konci vyučovacího kursu. Hodnocení v polovině kursu bude učiteli předáno a s ním prodiskutováno, konečné hodnocení bude po přečtení učitelem předáno studijní radě a vedení katedry.

16. Výuka by měla být soustředěna tak, aby zůstávaly ucelené dny na samostatnou práci a stáže (praxe).

17. Doporučujeme, aby byla na katedře vypracována příručka dostupná všem studentům, učitelům a uchazečům o studium, která by obsahovala zejména seznámení s katedrou a se studiem.

18. Doporučujeme, aby studijní skupiny byly méně početné a aby byly zavedeny meziročníkové formy spolupráce, např. semináře, úvodní soustředění apod.

19. Změněný způsob vyučování klade vyšší požadavky jak na studenty, tak na učitele, proto bude nutno zrevidovat dosavadní pedagogické normy.

20. Výuka na katedře by měla být realizována v atmosféře vzájemné důvěry mezi studenty a učiteli, na základě vzájemné náročnosti a maximální možné volnosti.